

STOWARZYSZENIE

www.klir.pl

KLUB INŻYNIERII RUCHU

Biuro Zarządu - ul. Leśna 40
62-081 Przeźmierowo k/Poznania
skr. poczt. nr 20 • tel/fax 061- 814 25 25

INFORMACJA

NR **55**

Toruń • czerwiec 2005

BIULETYN Nr 55
TORUŃ
czerwiec 2005r.

Zaproszenie do „Pięknego Torunia”

Wszyscy mówią „Piękny Toruń”, widzą bowiem w tym mieście niezmienny od stuleci bieg ulic toruńskiej Starówki i najpiękniejszą w Polsce, oglądaną od strony Wisły i nastrojowo iluminowaną panoramę średniowiecznej części miasta.

Toruń – to jedno z najstarszych miast Polski. Położone jest w województwie Kujawsko – Pomorskim, na 1 kilometrowym zakolu rzeki Wisły, która stanowi najbardziej charakterystyczny element miasta.

Historia miasta opisana jest w osobnym rozdziale. Ograniczę się więc do zwrócenia Waszej uwagi na to, co w Toruniu powinniście zobaczyć i co jeszcze warto o nim wiedzieć.

Toruń był stolicą województwa pomorskiego, natomiast w latach 1975 – 1999 stolicą województwa toruńskiego.

Toruń – jak każde miasto z bogatą historią – ma swoje magiczne miejsca.

Turyści i torunianie wskazują na zaułek opodal Krzywej Wieży, łuki między kamienicami ulicy Ciasnej, rozległy Bulwar Filadelfijski, cały obieg Rynku Staromiejskiego, zawsze tłumną ulicę Szeroką, przytuloną do Starówki Dolinę Marzeń.

Do toruńskich klimatów należą także tradycyjne spotkania pod pomnikiem Flisaka, grającego na skrzypcach żabom oraz Mikołaja Kopernika – tego, który „wstrzymał słońce i ruszył Ziemię”. W mieście narodzin wielkiego astronoma naturalną rzeczą dla setek tysięcy widzów jest także wizyta w seansach toruńskiego Planetarium.

Dom w którym urodził się w 1473 roku Mikołaj Kopernik, zaciśnię monumentalnej katedry Św. Janów – miejsce chrztu wielkiego astronoma, na wieży której zawieszono potężny dzwon o wadze ponad 7 ton, odlany w Toruniu w 1500 r. Nosi on nazwę „Tuba Dei” czyli „Trąba Boża”, i zaliczany jest on do największych dzwonów w Polsce – posiada średnicę 2.17 m. Jest on wprowadzany w ruch w wyjątkowy sposób. Zamiast sznura wykorzystuje się do tego celu unikatowy mechanizm nożny, umieszczony nad dzwonem. Aby rozkołysać olbrzymia

potrzeba kilku ciężkich i silnych mężczyzn.

Unikalnej urody Ratusz Staromiejski, którego dziedziniec pamięta między innymi krwawo stłumiony „tumul toruński,” w 1724 roku, Mauzoleum królowy Anny Wazówny w kościele pw. Najświętszej Marii Panny, Krzywą Wieżę, bramy : Mostową, Żeglarską i Klasztorną, Pałac Biskupów Kujawskich, Meissnerów i Fengerów, fasady kamienic „ Pod Gwiazdą” i Gospody „ Pod Modrym Fartuszkciem „ - ruiny Zamku Krzyżackiego oraz secesyjny teatr Willama Horzycy to zabytki, które koniecznie musicie zobaczyć.

Podczas XXI Plenarnej sesji Komitetu Dziedzictwa Światowego UNESCO w Nepalu w dniu 4 grudnia 1997 roku, Zespół Staromiejski Torunia został wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO.

7 czerwca 1999 roku miało miejsce jedno z najważniejszych wydarzeń w historii miasta - Toruń gościł Ojca Świętego Jana Pawła II, który na toruńskim Uniwersytecie spotkał się z rektorami wszystkich polskich uczelni oraz uczestniczył w odprawionym na toruńskim lotnisku nabożeństwie dla ponad 380 tysięcy wiernych.

W Toruniu mieszka 209 936 mieszkańców. Jest on siedzibą powiatu grodzkiego, Sejmiku Województwa Kujawsko – Pomorskiego i powiatu toruń-skiego, Diecezji Toruńskiej kościoła rzymsko – katolickiego oraz Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, utworzonego w 1945 r.

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, jest największą uczelnią Polski Północnej zarówno pod względem potencjału naukowego, jak i liczby oferowanych kierunków, form kształcenia oraz liczby studentów i absolwentów. Po włączeniu Akademii Medycznej im. Ludwika Rydygera w Bydgoszczy, co nastąpiło 24 XI 2004 r. Uniwersytet stał się wieloprofilową uczelnią o jeszcze silniejszym potencjale badawczym i szerokiej ofercie dydaktycznej. Z bogatej oferty UMK korzysta obecnie około 41 tysięcy studentów, którzy kształcą się na 48 kierunkach studiów, 104 specjalnościach, ponad 130 kursach i studiach podyplomowych.

Toruń jest ważnym węzłem komunikacyjnym na mapie Polski. Krzyżują się w nim drogi krajowe numer:

- 1 E – 75 – Gdańsk – Toruń – Łódź – Bielsko – Biała - Cieszyń – gr. Państwa,
- 15 (Wrocław) – Trzebnica – Jarocin – Gniezno – Toruń – Ostróda – (Olsztyn),
- 80 – Pawłówek – Bydgoszcz - Fordon - Toruń - Lubicz

tworząc w sześciu kierunkach promieniście wybiegające główne drogi wylotowe z miasta.

Drogi te przebiegają w bezpośrednim sąsiedztwie Starego Miasta. Dwie z nich nr 1 i 15 przeprowadzono przez jedynym mostem drogowym mieście im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, prawie o 100 letniej konstrukcji. Przy dojazdach do mostu, drogi 1 i 15 przebiegają pod dwoma wiaduktami kolejowymi stacji Toruń Główny o nienormalatywnej skrajni pionowej wynoszącej 3,2 metra.

Dodatkowo wiadukty te w okresie powodzi zalewane są wodami rzeki Wisły, powodując paraliż komunikacyjny miasta.

Przebieg dróg krajowych nr 1 i 15 przeprawą mostową, w sąsiedztwie Zespołu Staromiejskiego powoduje duże uciążliwości dla tego zabytkowego zespołu, a w przypadku awarii pojazdu lub zdarzenia drogowego – tworzą się wielokilometrowe zatory.

Oddany w 1998 roku jednojezdniowy odcinek autostrady A - 1 z nową przeprawą mostową na Wiśle, pozwolił na przeniesienie drogi krajowej nr 10 relacji Szczecin – Warszawa, poza centrum miasta kierując ją na nowy most i węzeł w Czerniewicach. Z tego węzła droga nr 10 przebiega już w lewobrzeżnej części miasta.

Nowym odcinkiem autostradowym oznakowano również przejazd dla pojazdów przejeżdżających tranzytem przez miasto Toruń.

Promienisty układ sieci dróg krajowych miasta uzupełniają drogi wojewódzkie;

- nr 553 relacji Toruń – Unisław (Chelmno) ,
- nr 654 relacji (Osiek) Silno – Grabówiec – Złotoria) Toruń,
- nr 273 relacji Cierpice – Mała Nieszawka - Toruń

W promienistym układzie ulic dostrzega się brak odcciążających tras, oddalających ruch samochodowy od Zespołu Staromiejskiego objętego ochroną konserwatorską, w tym szczególnie drugiej miejskiej przeprawy mostowej w granicach administracyjnych miasta.

W chwili obecnej trwają prace przygotowawcze związane z lokalizacją nowej przeprawy mostowej w Toruniu , która ma przebiegać w ciągu drogi krajowej nr 15 a po zakończeniu - inwestycji pt. „trasa poligonowa„ – realizowanej w ramach Kontraktu Wojewódzkiego a finansowanej ze środków funduszu Phare 2001 i budżetu państwa – zostanie oddany dla ruchu samochodowego, pod

koniec w 2005 roku, 12,5 kilometrowy odcinek od węzła autostradowego w Czerniewicach w kierunku zachodnim do Bydgoszczy. Odcinek autostradowy z Gdańska do Torunia ma być gotowy w 2007 roku

Z HISTORII MIASTA TORUNIA

Miasto zostało powołane do życia 28 grudnia 1233 r. Toruń był początkowo założony przy przeprawie przez Wisłę – w Starym Toruniu. Tam Krzyżacy zbudowali swój pierwszy gród w ziemi chełmińskiej – jak głosi legenda – na rozłożonym dębie, a następnie lokowali miasto, które jednak na skutek nękających osadników wylewów rzeki wkrótce, bo w 1236 r., przeniesiono na obecne miejsce.

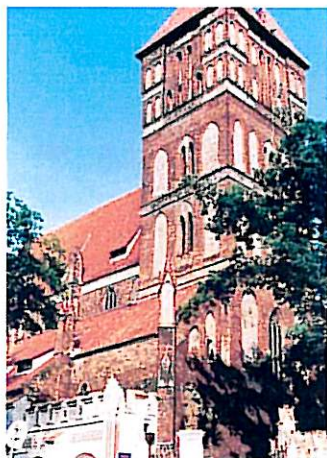

Początki osadnictwa na toruńskiej starówce wiążą się z rejonem tzw. „Wyspy”, blokiem zabudowy między ul. Szeroką, Żeglarską i Łazienką, wraz z placem wokół kościoła św. Jana. „Wyspa” była może miejscem obronnym, otoczonym wałem, za którym kryli się w razie niebezpieczeństwa pierwsi osadnicy. Potem, kiedy powstały wały, a następnie mury obronne sama „wyspa” straciła sens, teren wyrównano i pobudowano na nim domy, w których ze względu na bliskość Rynku – mieszkali chętnie najbogatsi kupcy i rajcy.

Miasto rozwijało się bardzo szybko, ale etapami. Najszybciej rozplanowano ulice w południowej części Starego Miasta – wokół „wyspy”. Głównym szlakiem ulicznym była wówczas dzisiejsza ul. Kopernika (wówczas św. Anny), która prowadziła w kierunku przeprawy w Starym Toruniu. Wkrótce jednak okazało się, że założenie miasta w tym punkcie było inwestycją tak udaną, że trzeba je było natychmiast poszerzyć, by zmieścić wszystkich kupców nadciągających ze Śląska, pobliskich ziem polskich, wreszcie z dalekiej Westfalii i Lubeki – ojczyzn miast hanzeatyckich i handlu bałtyckiego. Po 1251 r. rozplanowano więc Rynek, który stał się odtąd centrum miasta, murami obwiedziono pozostający wcześniej poza ich obrębem klasztor i kościół franciszkanów. Już wkrótce, bo w 1264 r. założony został kolejny ośrodek miejski – Nowe Miasto. W przeciwieństwie do Starego, gdzie dominowali kupcy, a z rzemiosł najbogatsi – piwowarzy, piekarze i rzeźnicy, Nowe Miasto zostało założone jako centrum rzemiosła toruńskiego. Toruniem rządziły w średniowieczu cztery wielkie cechy – piwowarzy, garbarze, sukiennicy i kuśnierze. W drugiej połowie XIII i w XIV w. powstały molekularne budowle – ratusz i kościoły: św. Janów, NMP, św. Jakuba. Większość kamienic toruńskich uzyskała też swe mury z cegły. Olbrzymi ruch budowlany i napływ ludności powodował konieczność rozwoju wytwórczości niezbędnej do zaspokajania rosnących potrzeb. Pierwsze młyny toruńskie powstały zapewne na przedzamczu, pod całkowitą kontrolą krzyżaków. Już w 1259 r. powstał młyn na przedmieściach - w Trzeposzu. Toruń nie powstałby bez swoich cegielni.

Już w XIII w. powstała cegielnia zakonna nad strugą Toruńską, a zapewne w tym samym czasie lub niewiele później powstał co najmniej 3 następne cegielnie miejskie nad Wisłą. Wokół miasta rozrastały się przedmieścia, na których osiedlali się ubożsi rzemieślnicy: kołodzieje, garncarze, kowale, pszczelarze, tragarze – nazwy poszczególnych zawodów zapisane zostały w nazwach ulic, dziś już nie istniejących. Nad Wisłą powstał port, który przynajmniej do końca XIV w. był portem morskim, obok – w pobliżu Bramy Klasztornej – działa stocznia, gdzie budowano zapewne mniejsze jednostki do obsługi handlu rzeczno-jezernego. Na trasach wiślanych, między miastem a Kaszczorkiem rozpościerały się winnice, należące do najbogatszych kupców.

Cały kompleks (miasta i przedmieścia) obejmował w momencie swego największego rozkwitu, w końcu XIV w., około 20 tysięcy mieszkańców. Miasto, co najmniej do połowy XIV w., było członkiem związku miast hanzeatyckich, przewodząc nawet w nim grupie miast pruskich. Kolejne wieki nie były już tak łaskawe dla gościnnego portu nad Wisłą. Błyskawiczny rozwój Gdańska w drugiej połowie XIV w. spowodował w kolejnym półwieczu stopniowe wypieranie kupców toruńskich z handlu morskiego. Miejscowi kupcy musieli szukać dla siebie i miasta innego miejsca na mapie gospodarczej Polski, do której Toruń został włączony w 1454 r.

Wisła zaczęło splywać do portu gdańskiego zboże z szlacheckich folwarków i chłopskich pól. Kupcy toruńscy, korzystając z prawa pierwokupu towarów spławianych Wisłą, przejmowali znaczne ilości zboża i sprzedawali je w Gdańsku. Na handlu zbożem wyrósł nowy toruński patrycjat – Eskenowie, którzy tak wspaniale rozbudowali potem swoją rezydencję; Krügerowie, von der Lindenowie – rządzący później też w Gdańsku, Koyenowie – którzy pozostawili po sobie ilustrowaną dziesiątkami herbów rodzin spokrewnionych genealogię, Strobadowie – twórcy gimnazjum toruńskiego i reformatorzy miasta.

Rozwój handlu zbożowego spowodował rewolucję w zabudowie. Do jego prowadzenia konieczne były magazyny – Spichlerze. Wcześniej, przed połową XV w. toruńscy kupcy zbożowi mieszkali przy południowym biegu ul. Mostowej. W ciągu jednego stulecia (1450-1550) powstało w Toruniu około 60 nowych magazynów na zboże. Niedługo jednak, oczywiście w wymiarze historycznym, cieszył się Toruń z pozycji pośrednika między producentami zboża i Gdańskiem. Już w pierwszej połowie XVI w. coraz potężniejsi gdańszczanie i szlachta wymogli na królu zniesienie toruńskiego prawa składu. Niecałe pół wieku później udział kupców toruńskich w handlu zbożowym został ograniczony do minimum.

Mimo jednak tak niekorzystnych zmian sytuacji handlowej Toruń trwał i w drugiej połowie XIV w. przeżywał nawet okres krótkotrwałej drugiej swej świetności. Na mocy przywileju królewskiego z 1496 r. miasto otrzymało prawo do wybudowania stałego mostu przez Wisłę. Stanął on ostatecznie w 1500 r. Miasto stało się dostępne „suchą stopą” dla

kupców podążających po coraz liczniejszych traktach ówczesnej Rzeczypospolitej, przewożących z zachodu na wschód sukno, przyprawę, wina reńskie, sól, a z wschodu na zachód skóry, wełnę, towary orientalne sprowadzone z krajów Wschodu. Wymiana towarów dokonywała się na wielkich jarmarkach organizowanych na szlaku. Z Frankfurtu i Lipska kupcy przejeżdżali do Poznania, Gniezna, a dalej do Torunia. Tu też docierali ze swymi towarami gdańszczanie, kupcy z Wilna, Grodna, Mohylewa, Lublina, Wrocławia. Stopniowo więc, w ciągu XVI w. Toruń przeistaczał się po raz kolejny, tym razem z pośrednika w handlu zbożowym w miasto wielkich zjazdów kupieckich, miejsce wymiany towarów między wschodem i zachodem Europy. Kupcy toruńscy zaopatrujący się w Gdańsku w poszukiwane towary zamorskie: śledzie, sól, towary kolonialne, przyprawę i sukna angielskie i niderlandzkie, docierali w XVII w. aż po południowe – wschodnie kresy Rzeczypospolitej – na Wołyń, do Kijowa i Lwowa, dokonując korzystnych transakcji handlowych. Wiek XVI przyniósł ze sobą również wielkie przemiany w dziedzinie religii. W mieście zwyciężyła w 1557 r. Doktryna Marcina Lutra. Rada przejęła nadzór nad majątkiem byłych katolickich instytucji kościelnych, szpitali i szkół. Ówczesny burmistrz Jan Strobant zainicjował powołanie gimnazjum akademickiego w Toruniu. Za datę powstania gimnazjum przyjmuje się rok 1568, ale sam proces przekształcania szkoły parafialnej w nowoczesne gimnazjum humanistyczne zaczął się wcześniej, a zakończył się wraz z reformą szkoły przeprowadzoną przez syna inicjatora – jednego z najwybitniejszych toruńskich mężów stanu – Henryka Strobanda w 1594 r.

W czasie gdy był on rządcą, a następnie burmistrzem (lata 1586-1609) dokonywała się w mieście kolejna „rewolucja” tym razem ustrojowa. Strobando zainicjował reformy prowadzące do pełnej centralizacji władzy w mieście w rękach rady – powołano tzw. kamlarię miejską, zmodyfikowano lub opracowano od nowa statuty większości cechów rzemieślniczych, wprowadzono jednolity zarząd przytułków, kościołów i szkół, unormowano zarząd tzw. groszem sierocym, wprowadzono nowy podział administracyjny miasta i przedmieść na kwartały. W tym samym okresie pobudowano nowy gmach warty i bursę dla uczniów gimnazjum, przebudowano ratusz i arsenał, przygotowany został plan budowy nowoczesnych, bastionowych fortyfikacji obronnych.

Za rządów Strobando zahamowany został napływ ludności katolickiej do cechów toruńskich, władze miasta starały się utrudniać działalność jezuitów, osadzonych przy kościele św. Jana w 1596 r. było to swego rodzaju zapowiedzią nasilającego się konfliktu wyznaniowego między luteranami a katolikami. Przez przeszło wiek utrzymywały się jednak zasady tolerancji katolickiej, które znalazły oddźwięk w zorganizowanej w Toruniu dyspacie teologicznej między przedstawicielami różnych odłamów chrześcijaństwa – tzw. Colloquium Charitativum z 1645 r.

Lata dwudzieste XVII w. przyniosły pierwsze zwiastuny upadku miasta. Spalone w 1629 r. przedmieścia toruńskie już nigdy nie zostały odbudowane. Nowe fortyfikacje bastionowe z lat czterdziestych XVII w. objęły tylko obszar miasta w obrębie murów i ograniczyły jego rozwój przestrzenny. Kryzys gospodarczy i społeczny powodował nasilenie konfliktu wyznaniowego.

Winnych pogarszania się sytuacji materialnej, niemożności społecznego awansu, szukano w pierwszym rzędzie wśród „obcych” wyznaniowo czy też pod względem etnicznym. Taka też była, upraszczając oczywiście i pomijając szereg przyczyn bezpośrednich, geneza konfliktu luteranów z katolikami – głośnego tumultu toruńskiego w 1724 r., który doprowadził do splądrowania kolegium jezuickiego przez protestantów, a następnie ścięcia na mocy wyroku sądu królewskiego winnych dopuszczania do tej sytuacji przywódców społeczności luterńskiej, w tym burmistrza Joana Gottfrieda Roessnera.

(www.torun.pl)

PLANETARIUM TORUŃSKIE

Jedną z największych atrakcji turystycznych Torunia jest Planetarium im. Wł. Dziurowskiego – najbardziej zaawansowany technologicznie tego typu obiekt w Polsce. Charakterystyczna, półkolistą kopuła i rotundowy kształt budynku Planetarium, sprawiają, że należy ono do najbardziej rozpoznawalnych i charakterystycznych obiektów toruńskiej starówki.

Toruńskie Planetarium działa od 17 lutego 1994 roku. Jego główną działalnością jest prezentacja seansów popularno-astronomicznych, obejmujących swoją tematyką praktycznie cały zakres wiedzy astronomicznej.

Sercem planetarium jest projektor ZEISSA RFP, który służy do wiernego odtwarzania wyglądu nieba z dowolnej chwili i dowolnego miejsca na Ziemi. Tak więc na sztucznym niebie, którym jest 15 m średnicy kopuła, możemy przedstawić układ wszystkich 6000 gwiazd widocznych gołym okiem, konfigurację planet na tle zodiaku, układ gwiazdozbiorów, fazy Księżyca, zaćmienia – słowem wszystkie zjawiska widoczne z Ziemi na niebie prawdziwym, i co najważniejsze o wiele szybciej niż w rzeczywistości.

Dzięki specjalnej projekcji 360-stopniowych panoram możemy nie tylko przedstawić niebo nad wieżami toruńskiej starówki, lecz także krajobrazy innych miejsc na Ziemi. Zwiedzimy również np. okolice miejsca lądowania misji APOLLO 17 na Księżycu, oszronione kaniony i wulkany na Marsie, czy rozświetloną błyskawicami Wenus. Rozwinięciem systemu panoram jest All-Sky, czyli system pokrywania obrazem slajdowym całej kopuły. Dzięki otaczającemu zewsząd obrazowi, widzowie uzyskują wrażenie bycia wewnątrz mgławic, czy gromad gwiazdowych. Oczywiście oprócz obiektów typowo astronomicznych powstaje możliwość znalezienia się np. w lesie, wewnątrz jaskini, czy katedry.

Ogromną rolę w tworzeniu przestrzennych, ruchomych obrazów na niebie planetaryjnym ma system projekcji video. Dzięki dostosowanej przez nas optyce do warunków planetaryjnych uzyskujemy ogromny, ruchomy obraz pokrywający część kopuły od horyzontu aż po zenit. Umożliwia on prezentację praktycznie wszystkich zjawisk i obiektów astronomicznych z doskonałością jakością.

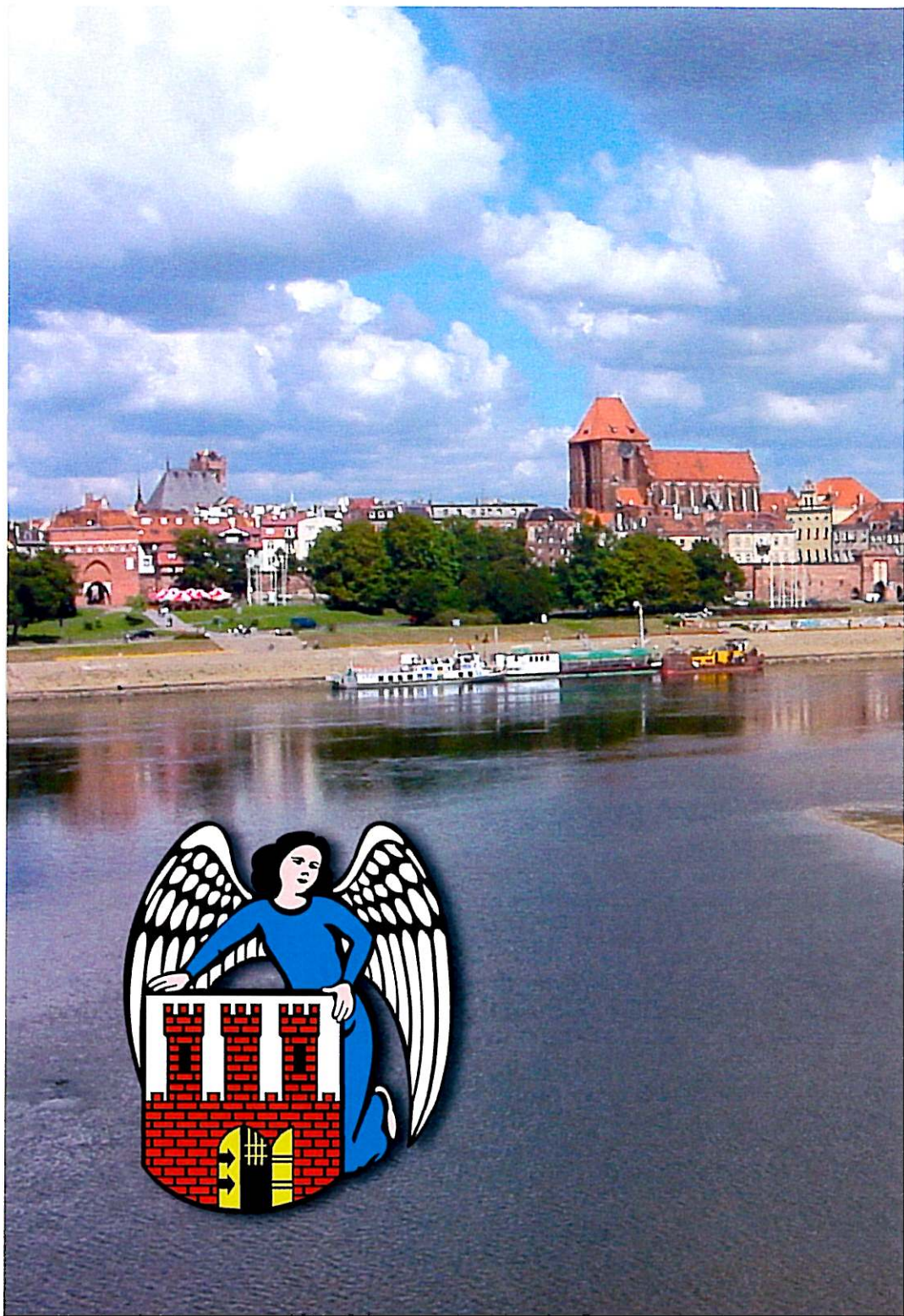
Mapa drogowa województwa kujawsko – pomorskiego

Województwo - Kujawsko Pomorskie posiada niezwykle korzystne położenie komunikacyjne. Przez jego teren biegną szlaki tranzytowe w relacjach krajowych (pomiędzy aglomeracjami) oraz międzynarodowe (Skandynawia – Europa Południowa, Europa Zachodnia -Rosja i kraje nadbałtyckie). W pobliżu południowych granic przebiega korytarz komunikacyjny Wschód – Zachód (Europa Zachodnia – Rosja – Chiny) o ogromnych perspektywach rozwoju. Natomiast na północno – wschodnim skraju województwa znajduje się droga Berlin – Kaliningrad.

Dostępność komunikacyjną województwa podnosi centralne położenie portu lotniczego w Bydgoszczy oraz sieć dróg wodnych posiadających połączenie z innymi regionami kraju i systemem rzeczny Europejski.

Podstawowe znaczenie ma komunikacyjna sieć drogowa. Jej łączna długość wynosi 13.200 km, co stanowi 7 % wszystkich dróg w kraju i lokuje województwo na 6 miejscu .

Zasadniczy układ drogowy stanowią drogi biegnące z Wybrzeża przez centrum kraju na Śląsk: Górny (nr 1 E – 75) Gdańsk – Świecie – Toruń – Łódź – Częstochowa – Bielsko – Biała – Cieszyń – granica państwa) oraz Dolny (nr 5) od Bydgoszczy przez Gniezno – Poznań – Wrocław- Kamienna Góra – Lubawka - gr. państwa i (nr 25) Bydgoszcz - Inowrocław –Konin –Oleśnica. Nie mniej istotne jest połączenie Wielkopolski z Warmią i Mazurami (nr 15) od Trzebnicy przez Jarocin – Gniezno – Toruń – Brodnicę do Ostródy i (nr 16) Dolna Grupa - Grudziądz – Iława – Olsztyn – Elk –Augustów – Ogródniki – gr. państwa) oraz Pomorza Zachodniego z Warszawą (nr 10) granica państwa - Szczecin - Piła - Pawłówek – Wypaleniska - Toruń – Sierpc – Płońsk i (62) Strzelno – Radziejów – Włocławek – Płock Nowy Dwór – Drohiczyn. Towarzyszy im niemała, bo wynosząca 1707 km sieć dróg wojewódzkich. W najbliższych latach połączeni drogowe ulegną znacznej rozbudowie i modernizacji.

Planuje się podjęcie realizacji następujących zadań:

- autostrada „A-1” Gdańsk–Toruń–Łódź–Gorzyce z węzłami autostradowymi i infrastrukturą,

- droga ekspresowa „S-10” Szczecin – Piła – Bydgoszcz – Toruń – Płońsk z obwodnicami miast i obejściami terenów zurbanizowanych oraz infrastrukturą techniczną,

- drogi ekspresowe:

- „S-52” Gniezno – Inowrocław – Toruń – Brodnica – Ostróda,
 - „S-5” węzeł autostradowy „ Nowe Marzy „ Bydgoszcz – Poznań,
 - „S-16” węzeł autostradowy „ Grudziądz” – Iława – Ostróda ,
- wszystkie z obwodnicami miast i obejściami terenów zurbanizowanych.

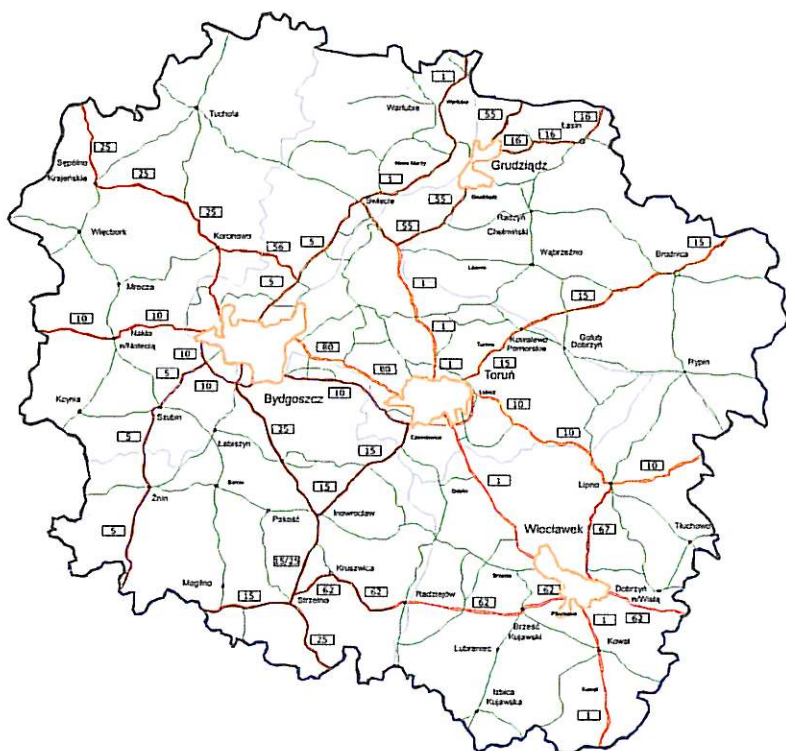
Zwiększeniu ulegnie ilość przepraw drogowych przez Wisłę.

Dotychczas na terenie województwa czynnych jest 7 mostów: w Grudziądzu, Chełmnie, Bydgoszczy

(Fordon), Toruniu, Włocławku oraz autostradowy pod Toruniem, a także na koronie zapory we Włocławku.

Przewidywana jest budowa mostu w Toruniu i autostradowego pod Grudziądzem. Istotne znaczenie będą miały też przeprawy na koronie planowanych zapór w Ciechocinku / Nieszawie, Solcu Kujawskim oraz Chełmnie.

Mapa drogowa województwa kujawsko - pomorskiego

— drogi krajowe
— drogi wojewódzkie
— miasta - powiaty grodzkie

Drogi Rejonu:

— BYDGOSZCZ
— INOWROCŁAW
— NAKŁAO n/Not
— ŚWIECIE
— WŁOCŁAWEK
— TORUŃ

FUNKCJONOWANIE RYNKU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W DROGOWNICTWIE

(Skrót wystąpienia przygotowanego na Seminarium KLIR 9.06.2005r.)

System zamówień publicznych wprowadzony został w Polsce w roku 1994. Trzeba jednak zaznaczyć, że już dwa lata wcześniej obowiązywały w ówczesnej GDDP wewnętrzne procedury zbliżone w swoich założeniach do obecnie obowiązujących przepisów. Można więc powiedzieć, że jesteśmy prekursorami systemu przetargowego, który jest jedynym sposobem udzielania zamówień finansowanych z środków publicznych w gospodarce rynkowej.

Można stwierdzić, że ze względu na specyfikę finansowania drogownictwa, gdzie praktycznie wszystkie środki pochodzą z budżetu Państwa lub poszczególnych samorządów terytorialnych, wszystkie roboty objęte są systemem zamówień publicznych. Czy jest on skuteczny na tyle, by wyeliminować przypadki nieprawidłowości czy wręcz naruszeń prawa? – na pewno nie. Lecz czy tylko w taki a nie inny sposób sformułowane przepisy prawa są przyczyną niskiej oceny społecznej całego systemu zamówień? – oczywiście, również nie.

- Niski poziom przygotowywanych dokumentacji technicznych,
- Zbyt skomplikowane i niezbyt przejrzyste specyfikacje istotnych warunków zamówienia,
- Ustalanie zbyt wygórowanych warunków technicznych i ekonomicznych – finansowych dla oferentów, często uniemożliwiających prowadzenie przetargu zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji,
- Nieuzasadniona, wręcz monopolistyczna i uprzywilejowana pozycja tzw. „dużych firm” na rynku wykonawczym w Polsce oraz sposób traktowania przez nich podwykonawców
- Zaniechanie przez zamawiających egzekwowania zapisów dotyczących warunków i kryteriów podczas realizacji kontraktów,
- Brak systemu skutecznego eliminowania z rynku wykonawczego nieuczciwych wykonawców,
- Niewystarczająca i niedostatecznie przygotowana kadra a administracji drogowej zajmująca się zamówieniami publicznymi.

Przedstawiając powyższe problemy, intencją Izby nie jest wytykanie błędów i popełnianych nieprawidłowości jedynie przez administrację drogową, bowiem za taki stan rzeczy odpowiedzialne są niewątpliwie dwie strony: zamawiający i oferent. Jednakże stroną ustalającą zasady przetargowe jest zamawiający i od niego należy oczekiwać określenia takich norm, które w znacznym zakresie ograniczyłyby przypadki patologiczne na rynku zamówień publicznych.

Reasumując, w obecnej chwili, pomimo narzekań na jakość merytoryczną wielu przepisów obowiązujących w systemie zamówień publicznych, istnieje szansa na poprawę obecnego stanu rzeczy za który odpowiedzialne są niewątpliwie dwie strony: zamawiający i oferent. Jednakże stroną ustalającą zasady przetargowe jest zamawiający i od niego należy oczekiwać określenia takich norm, które w znacznym zakresie ograniczyłyby przypadki patologiczne na rynku zamówień publicznych.

STARE I NOWE PROBLEMY W ZAMÓWIENIACH PUBLICZNYCH

Prawo Zamówień Publicznych sprawia nam nieustanne kłopoty. Często wydaje się nam niejednoznaczne a więc i niezrozumiałe.

Mamy problemy z jednoznacznym opisaniem Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia lub denerwuje nas otrzymana specyfikacja.

Niejednokrotnie oprotestowujemy warunki przetargu lub jego rozstrzygnięcie, nie zawsze z oczekiwanym przez nas skutkiem.

Dlatego, by ułatwić nam trochę te problemy, po raz kolejny (poprzednio na jesieni 2002 r. w Nowym Jasińcu) Zarząd Stowarzyszenia podejmuje temat zamówień publicznych.

Dla przedstawienia tematu zaprosiliśmy Prezesa Ogólnopolskiej Izby Gospodarczej Drogownictwa kol. Wojciecha Malusiego a do przeprowadzenia profesjonalnego szkolenia w zakresie ustawy Pana Dariusza Koba z Forum Edukacyjnego Centrum Zamówień Publicznych, bardzo silnie związanego z drogownictwem.

Tematyka szkolenia obejmie:

- 1) Warunki udziału w przetargu (w tym udział autora dokumentacji projektowej w przetargu na jej realizację).
- 2) Stare problemy w nowej wersji (wykluczanie wykonawców, odrzucanie ofert itp.).
- 3) Nowe tryby udzielania zamówień (dialog konkurencyjny, licytacja elektroniczna)
- 4) Nowe koncepcje postępowania (aukcja elektroniczna, dynamiczny system zakupów, umowy ramowe).

Wykorzystajmy obecność znawców tematu również w kuluarowych dyskusjach.

Za Zarząd Stowarzyszenia KLIR

Tomasz Borowski

Forum Edukacyjne Centrum Zamówień Publicznych sp. z o.o. organizuje szkolenia, seminaria oraz konferencje branżowe z zakresu zamówień publicznych. Jest spółką wyodrębnioną w kwietniu 2000 r. z Centrum Zamówień Publicznych sp. z o.o. w związku z rozwojem na większą skalę działalności edukacyjnej (m. in. rozszerzenie oferty o konferencje branżowe, seminaria oraz utworzenie – we współpracy z Wyższą Szkołą Przedsiębiorczości i Zarządzania im. L. Koźmińskiego w Warszawie – Podyplomowego Studium Zamówień Publicznych).

Dysponujemy szesnastoma autorskimi programami szkoleń z zakresu zamówień publicznych, spośród których można wybrać kurs odpowiadający aktualnym potrzebom i poziomowi wiedzy.

Oferujemy także szkolenia dedykowane, "szyte na miarę" potrzeb i uwzględniające specyfikę instytucji, prowadzone zwykle w siedzibie Klienta.

Gwarantujemy:

- wykładowców dysponujących największą wiedzą i doświadczeniem z dziedziny zamówień publicznych,
- bogate materiały szkoleniowe - do wykorzystania w praktyce,
- wysoki standard obiektów szkoleniowych - stale współpracujemy z ośrodkami szkoleniowymi w Zakopanem (Pensjonat Czarny Potok, Hotel Litwor, Hotel Belvedere), Krynicy Morskiej (Hotel Kahlberg), Augustowie (Hotel Warszawa) oraz z Hotelem Parkowa w Warszawie. Na Państwa życzenie możemy zaproponować ośrodek szkoleniowy w innym mieście.

Wykładowcy Forum Edukacyjnego Centrum Zamówień Publicznych: **Hanna NIEDZIELA, Halina STRZELCZYK, Janusz NIEDZIELA, Artur WAWRYŁO, Dariusz KOBA, Beata CHOJECKA** to praktycy posiadający duże doświadczenie zarówno w prowadzeniu postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, jak i w prowadzeniu szkoleń z tego zakresu. Dotychczas, w całym kraju, przeszkolili kilkadziesiąt tysięcy osób, których praca każdego dnia potwierdza najwyższą jakość naszych usług.

FORUM EDUKACYJNE CENTRUM ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH SP. Z O.O.
01-646 Warszawa, ul. E. Jelinka 21, tel.: /0 22/ 832-39-51 do 56; fax: 832-39-50
http:// www.forum.czp.com.pl; email: forum@czp.com.pl

Według rankingu* opracowanego przez Urząd Służby
Cywilnej
na podstawie opinii uczestników szkoleń
jesteśmy najlepszą prywatną firmą,
szkolącą pracowników administracji.

*pełny ranking zamieszczony jest na stronie www.usc.gov.pl

Wyróżnienie to jest dla nas nie tylko nagrodą, ale i zobowiązaniem, ponieważ Państwa satysfakcja jest naszym nadrzędnym celem. Będziemy nadal podejmować wszelkie działania zmierzające do dalszego podnoszenia jakości i sprostania rosnącym wymaganiom.

ZAPRASZAMY DO KORZYSTANIA Z NASZYCH USŁUG.

Monika Jakubik-Kalbarczyk
Prezes Zarządu

FORUM EDUKACYJNE CENTRUM ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH SP. Z O.O.
01-646 Warszawa, ul. E. Jelinka 21, tel.: /0 22/ 832-39-51 do 56; fax: 832-39-50
[http://: www.forum.czp.com.pl](http://www.forum.czp.com.pl); email: forum@czp.com.pl

PRACA, A STRES

1. Pojęcie stresu i jego rodzaje.

Pojęcia stres oraz radzenie sobie (coping) należą do jednych z najbardziej popularnych terminów używanych zarówno w refleksji teoretycznej, jak również w języku potocznym. Określenie stres dosłownie oznacza nacisk, ciśnienie. Termin stres występuje w Oxford English Dictionary już od ponad 200 lat. Najbardziej znanym twórcą koncepcji stresu jest Hans Selye, który twierdził, że organizm reaguje na różne czynniki szkodliwe - stresory w formie „ogólnego zespołu przystosowawczego „ (General Adaptation Syndrome). Reakcję tę określił mianem reakcji stresowej, która wywołuje nieswoiste zmiany biologiczne i endokrynologiczne. Nieprawidłowy przebieg „zespołu przystosowania” może być przyczyną różnych dolegliwości i chorób.

Pełny cykl ogólnego zespołu przystosowawczego w sytuacji zaburzenia równowagi między możliwościami a bieżącymi wymaganiami środowiska życia i pracy obejmuje trzy fazy :

1. **faza alarmowo-mobilizacyjna** rozpoczyna się etapem szoku, zaskoczenia, ogólnego wstrząsu psychicznego i somatycznego oraz prowadzi do mobilizacji mechanizmów obronnych. W tym stadium następuje spostrzeganie, orientacja i ocena sytuacji, własnych możliwości oraz koncentracja energii.
2. **faza odporności** w której organizm przystosowuje się do działań w warunkach bardziej ekstremalnych niż stan normalny, okresowo uodparnia się na destrukcyjny wpływ swoistych stresorów. Istotą wysiłku psychicznego i biologicznego jest integracja oraz zachowanie równowagi zaburzonej przez zmienione wymagania otoczenia. W fazie tej obserwuje się znaczny spadek aktywności procesów uruchomionych w stadium alarmowym.
3. **faza wyczerpania** - pod wpływem długotrwałego przebywania w sytuacji ekstremalnej ulegają zakłóceniu, zablokowaniu mechanizmy przystosowawcze. Ponownie dochodzi do reakcji alarmowych, aktywizowania czynności układów wydzielania wewnętrznego, próby dopasowania się do sytuacji, która kończy się niepowodzeniem. Przyczyną załamania jest wyczerpanie się zasobów energii adaptacyjnej.

W przypadku wyczerpania tylko zasobów energii bieżącej mamy do czynienia ze zwykłym zaburzeniem równowagi funkcjonalnej organizmu. Jeżeli dochodzi do wyczerpania rezerw energii głębokiej, ostatecznej, nienaruszalnej (trudnej do uzupełnienia), wówczas następuje totalne, skrajne zablokowanie funkcji organizmu, które może doprowadzić do bardzo szkodliwych skutków zdrowotnych, włącznie z zagrożeniem życia

Nie wnikając w liczne dyskusje i kontrowersje teoretyczno- metodologiczne, można przyjąć, zgodnie z aktualnie dominującym stanowiskiem relacyjnym, że stres jest to szeroki zespół stanów biologicznych (fizjologicznych) i psychicznych powstających pod wpływem różnych czynników (stresorów) postrzeganych przez jednostkę jako zagrożenie życia zdrowia, integralności osobistej lub innych cenionych wartości. Stres to stan organizmu człowieka znajdującego się w sytuacji subiektywnie trudnej. Mogą to być następujące sytuacje ekstremalne : deprywacja, przeciążenie, zagrożenie, utrudnienie, konflikty, zadania ponad siły czy zbyt złożone itp. Stres powstaje wówczas, gdy występuje znaczna rozbieżność pomiędzy wymaganiami środowiska, a aktualnymi możliwościami jednostki. Reasumując, stres jest rezultatem dynamicznego niedopasowania zachowania jednostki i środowiska fizycznego lub społecznego zaburzenia procesów przystosowawczych. Z interakcyjnego punktu widzenia sama sytuacja nie jest stresogenna, dopiero asocjacja w szczególnej sytuacji i określonych właściwości psychicznych, cech osobowości, generuje reakcję stresową.

Ogólny efekt stresu zależy od wielu uwarunkowań, w tym od:

- stylu i sposobu postrzegania sytuacji, zadania, własnych umiejętności radzenia sobie oraz wsparcia społecznego,
- sprawności procesów samo regulacyjnych,
- ukształtowania, integralności psychicznej, struktury osobowości,
- rodzaju sytuacji trudnej, siły działania stresora,
- poziomu zdrowia, wydolności organizmu, odporności psychofizycznej.

W zależności od specyfiki działania stresora oraz sposobu jego postrzegania można wyróżnić następujące typologie stresu :

- biologiczny i psychologiczny (informacyjny, emocjonalny),
- indywidualny, rodzinny, małżeński, grupowy, pokoleniowy itp.,
- polityczny, ekonomiczny, etyczny, estetyczny itp.,
- publiczny, egzaminacyjny, decyzyjny itp.,
- egzystencjalny (życia), pracy, komunikacyjny, wojenny itp.,
- narodzin, dojrzewania, starzenia się, umierania itp.,
- pozytywny (eustres) i negatywny (distres).

2. Przyczyny stresu : praca i życie.

Poniżej przedstawię stresogenne działanie aktywności zawodowej oraz znaczących zmian życiowych. Osiągnięcia zawodowe wiążą się ze wzmożonym wysiłkiem, koniecznością stałego doskonalenia, podlegania kontroli i ocenie itp. Przez to stają się źródłem chronicznego, silnego, uciążliwego stresu, z którym wiele pracowników nie daje sobie rady. Poszczególne rodzaje zawodów, sytuacji pracy, generują z jednej strony uniwersalne, z drugiej zaś swoiste odmiany stresorów. Za najbardziej stresujące zawody uznaje się : pracę górnika, policjanta, dziennikarza, pilota, chirurga, kontrolera ruchu powietrznego, żołnierza zawodowego, maklera giełdowego, aktora, dyrektora, menedżera. W niektórych zawodach najbardziej uciążliwe są stresory fizyczne np.: niedostatek lub nadmiar wysiłku fizycznego, krańcowa temperatura, wilgotność, ciśnienie powietrza, hałas, wibracje, zła widoczność, zanieczyszczenie toksynami, promieniowanie jonizujące, opady atmosferyczne, wiatr, niedostosowane narzędzia i ubiór. Oddzielną grupę stanowią stresory związane z rozwojem zawodowym np. ograniczone możliwości awansu poziomego lub pionowego, brak zadowolenia z dotychczasowego przebiegu kariery, zagrożenie utratą pracy, mimowolna zmiana stanowiska lub miejsca pracy, zawyżone lub zaniżone wymagania kwalifikacyjne .

Przyczynami stresu mogą być również warunki wykonywania pracy np.: monotonia czynności, deficyt czasu, nadmiar zadań, system zmianowy, częste zmiany technologii, różnorodność i wielość czynności wykonywanych jednocześnie. Do innych stresorów wynikających z organizacji pracy zalicza się : niejasne cele i wymagania, wieloznaczną odpowiedzialność, niedostateczny udział w procesie decyzyjnym, niedostatek informacji zwrotnych dotyczących wyników pracy, ograniczenie inicjatywy i samodzielności, konfliktowość roli zawodowej, nadmiar obowiązków, niska gratyfikacja materialna i moralna, zaburzone relacje interpersonalne w pionie i w poziomie, brak kompetencji własnej i innych. Źródłem silnego stresu mogą być także różne znaczące wydarzenia oraz zmiany w życiu podmiotu. Za najbardziej stresorodne wydarzenia uznaje się : śmierć współ małżonka, rozwód, śmierć członka rodziny, małżeństwo, ciężę, kłopoty z teściami.

Duże konsekwencje stresowe wywołują zdarzenia z życia zawodowego : utrata pracy, emerytura, reorganizacja firmy, zmiana charakteru pracy, zmiana obowiązków z w pracy, wybitne osiągnięcia, kłopoty z szefem.

3. Objawy stresu.

Generalnie, powszechnie znane są reakcje naszego organizmu na stres, przebiegają one na trzech poziomach: fizjologiczno- somatycznym, psychologicznym, motoryczno-społecznym.

4. Proces radzenia sobie ze stresem.

Aktywność uruchamianą w sytuacji stresowej, ukierunkowaną na opanowanie stresu określa się mianem radzenia sobie ze stresem. Radzenie sobie ze stresem definiowane jest w trzech uzupełniających się kontekstach znaczeniowych, jako : proces, strategia i styl.

Proces radzenia sobie ze stresem jest to cała złożona i dynamiczna aktywność człowieka podejmowana w sytuacji stresu.

Strategia oznacza poznawcze i behawioralne wysiłki podejmowane w konkretnej sytuacji stresowej.

Styl radzenia sobie jest trwałą dyspozycją osobowościową jednostki do określonego zmagania się z sytuacjami stresowymi.

5. Style radzenia sobie ze stresem.

Styl radzenia sobie ze stresem jest to powtarzalny, typowy dla konkretnej osoby sposób postępowania w różnych sytuacjach stresowych. Można wyróżnić trzy style radzenia sobie :

- zorientowany na zadaniu,
- zorientowany na emocjach,
- zorientowany na unikaniu (czynności zastępcze lub towarzyskie)

Współczesny człowiek w coraz większym stopniu przeżywa wielopostaciowe trudności i zaburzenia poczucia tożsamości, które mają swoje źródło przede wszystkim w szybkim tempie zmienności jego dalszego i bliższego środowiska. Dynamika i wielokierunkowość przemian technologicznych, kulturowych, społeczno-ekonomicznych, ekologicznych sprawia, że wielu ludzi nie potrafi przystosować się do nich. Rozwój szeroko pojętej cywilizacji niesie nie tylko duże, nowe możliwości, generuje także szkodliwe następstwa psychospołeczne.

Bibliografia

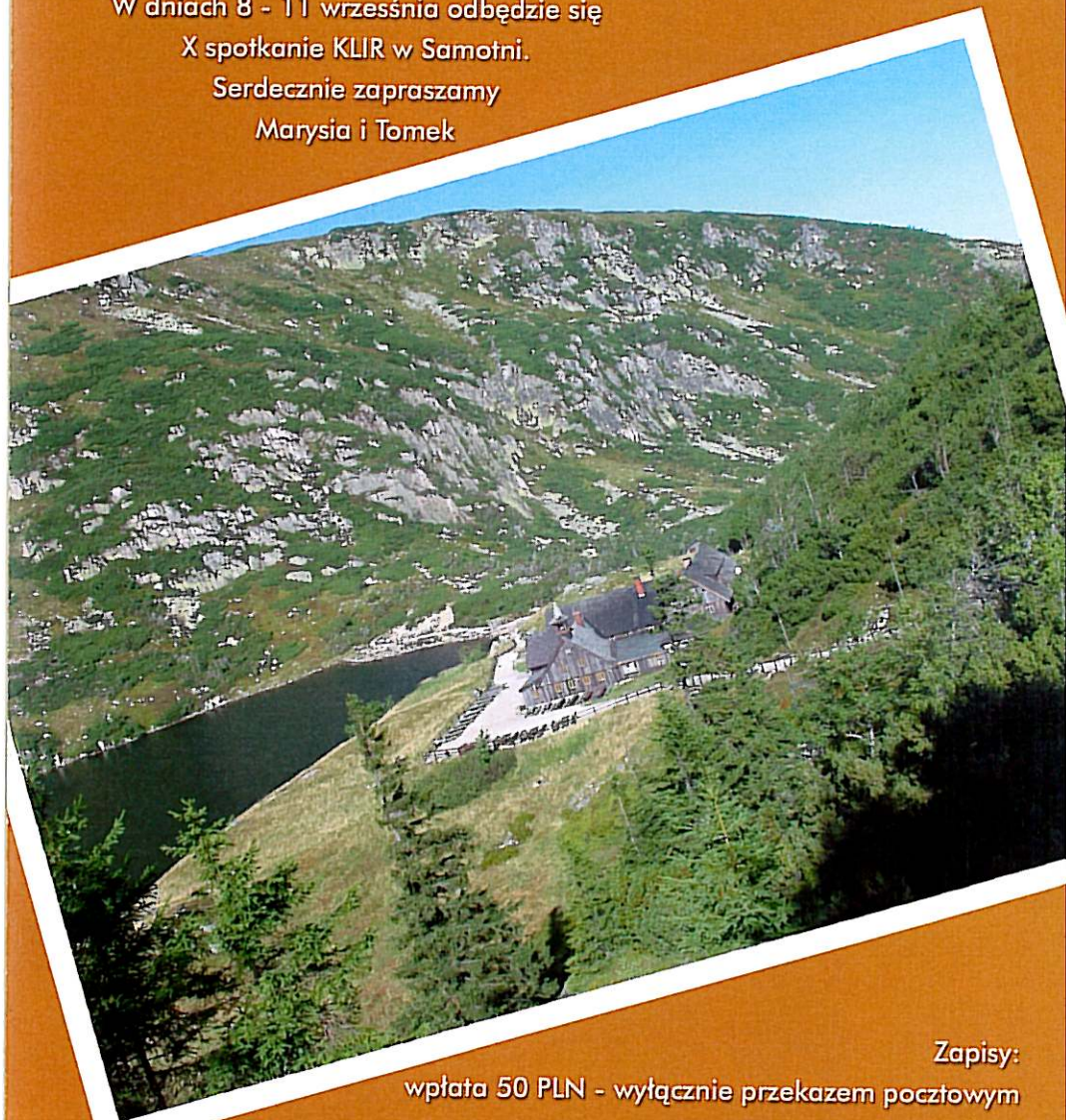
- George S. Everly, Robert Rosenfeld- Stres, przyczyny, terapia i autoterapia
- Jan Borkowski – Radzenie sobie ze stresem, a poczucie tożsamości.
- Stanisław Pużyński- red.- Leksykon psychiatrii

SPIS TREŚCI

Zaproszenie do "Pięknego Torunia"	2
Z historii miasta Torunia	6
Planetarium Toruńskie	10
Mapa drogowa województwa kujawsko - pomorskiego	11
Funkcjonowanie rynku zamówień publicznych w dogownictwie	16
Stare i nowe problemy w zamówieniach publicznych	18
Forum Edukacyjne	19
Praca, a stres	21

notatki

W dniach 8 - 11 września odbędzie się
X spotkanie KLIR w Samotni.
Serdecznie zapraszamy
Marysia i Tomek

Zapisy:
wpłata 50 PLN - wyłącznie przekazem pocztowym
na adres:

T. Borowski

ul. Leśna 40, 62-081 Przeźmierowo
oraz akces tel. 601 77 49 26

Ilość miejsc b. ograniczona.

Liczy się kolejność wpłat

